

Posudek oponenta diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: **Bc. Dita Šináglová**
Název práce: **Strach jako jedna z příčin školní neúspěšnosti**
Vedoucí práce: PhDr. Hana Krykorková, CSc.
Oponent: doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 66 (obsah – závěr; včetně)
Počet stránek příloh: 27
Počet titulů v seznamu literatury: 57

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

		x	
--	--	---	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

		x	
--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x		
--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

x			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

		x	
--	--	---	--

Využití praktických zkušeností

x			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

--	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x		
--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

		x	
--	--	---	--

Návaznost kapitol a subkapitol

x			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	x		
--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Uvedte příklady, kdy by mohl být nedostatek strachu pro školní dítě ohrožující.

Vysvětlete příčiny vzniku takzvané školní fobie a navrhněte možnosti jejího úspěšného zvládnání.

Uvedte konkrétní příklady využití metod a techniky dramatické výchovy při zvládnání nadměrného strachu a úzkosti u školních dětí.

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Doporučení k obhajobě: **doporučuji.**

Navrhovaná klasifikace: **velmi dobře**

Téma dětského strachu, jako možné příčiny školní neúspěšnosti, které bylo Ditou Šináglovou zvoleno v rámci diplomové práce ke zkoumání, má silný pedagogický náboj. Autorka nabízí užít vyprávěného nebo čteného „příběhu“, jako účinné metody ke zvládnání nadměrného strachu (respektive úzkosti) při prevenci školního selhávání žáků mladšího a středního školního věku. Připravila originální dotazníky, jejichž pomocí se pokusila ověřovat své předpoklady.

Teoretická část obsahuje řadu nedostatků, z nichž uvádím jen některé. Jako zbytečný a věcně nezvládnutý shledávám tzv. „*Historický pohled na strach a úzkost*“. Zpracování problematiky úzkosti v oblasti psychoanalýzy je evidentně nad síly studentky. V předkládané práci chybí alespoň krátká zmínka o Freudově analýze fobie malého Hanse, kterou bych v daném kontextu očekával. Tvrzení, že Anna Freudová „*později rozpracovala*“ (s. 11) obranné mechanismy popsané Stanislavem Kratochvílem v publikaci z roku 2002 je scestné. Krom práce A. Freudové „*Já a obranné mechanismy*“ (poprvé vydané r. 1936), která je studentkou charakterizována zcela spoře a pouze na základě znalostí ze sekundárního zdroje, by bylo vhodné kriticky posoudit možný přínos děl E. Fromma, K. Horney, E. H. Eriksona, R. Spitze, D. Winnicotta, J. Bowlbyho, M. Ainsworthové a dalších. V případě D. Šináglovou zmiňovaných experimentálních prací „*prvních behavioristů*“ (s. 12) by oponent předpokládal alespoň rozbor J. B. Watsonem navozené fobické reakce u malého Alberta. Věta na s. 13: „*Cílem rogerovské terapie je podle, uvolnit cestu k možnostem v klientovi*“ nedává žádný smysl. Za diskutabilní lze pokládat příklady a citace ze starších děl J. Čápa (Psychologie pro učitele z r.1980) nebo Z. Heluse (z r. 1979, resp.1982). Zmiňování autoři vydali ke stejné problematice práce aktuální. Nejnovější poznatky nemůže zprostředkovat ani Drvotova publikace z roku 1971.

Ke zpracování empirické části přistoupila studentka svědomitě. Vzorek 174 žáků vybraných ze 2. až 7. tříd 5 základních škol je dostatečně velký. Je škoda, že autorka nezjišťovala shody či rozdíly v reakcích děvčat a chlapců. Rovněž odpovědi 13 oslovených učitelů nelze srovnávat podle délky jejich pedagogické praxe, věku a pohlaví respondentů, protože takové údaje v předkládaném textu chybí. Kvantitativní interpretace výsledků (s. 62 a dále) je vzhledem k velikosti vzorku učitelů sporná. Autorkou je zmiňován rovněž kvalitativní přístup (viz s. 63), ale užitá výzkumná procedura není blíže popsána. V *Závěrečném shrnutí* by byla na straně 72 až 73 užitečná podrobnější diskuse.

Datum, podpis oponenta:

14. září 2010

Doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.

